

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2026 r. poz. 156).

Projekt rozporządzenia wprowadza zmiany w załączniku „Kwalifikacje wymagane od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami” do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 lipca 2023 r. w sprawie kwalifikacji od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. poz. 1515), zwanego dalej „zmienianym rozporządzeniem”, w zakresie m.in. dostosowania wymagań kwalifikacyjnych do pracy na poszczególnych stanowiskach pracy do wykształcenia i kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodów medycznych uregulowanych w ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1730), tj. asystentka stomatologiczna, elektroradiolog, higienistka stomatologiczna, instruktor terapii uzależnień, opiekun medyczny, optometrysta, ortoptystka, protetyk słuchu, technik farmaceutyczny, technik masażysta, technik ortopeda, technik sterylizacji medycznej i terapeuta zajęciowy. Dodatkowo przepisy art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych mają zastosowanie do osób wykonujących czynności zawodowe w zakresie planowania diety, prowadzenia konsultacji dietetycznych oraz udzielania porad edukacyjnych w ramach świadczeń gwarantowanych. Zatem dostosowano również wymagania kwalifikacyjne dla stanowisk: dietetyka, starszego dietetyka, młodszego asystenta dietetyki, asystenta dietetyki i starszego asystenta dietetyki do wykształcenia i kwalifikacji właściwych dla dietetyka wykonującego ww. świadczenia wskazane w załączniku do przywołanej ustawy, analogicznie jak dla pozostałych zawodów medycznych regulowanych ww. ustawą.

Jednocześnie z uwagi, iż ww. ustawa wprowadza dwa nowe zawody, tj. profilaktyk oraz podiatra, do załącznika do zmienianego rozporządzenia w części I „Pracownicy działalności podstawowej” projekt rozporządzenia wprowadza następujące stanowiska pracy: podiatra, starszy podiatra, profilaktyk, starszy profilaktyk, młodszy asystent – profilaktyk, asystent – profilaktyk oraz starszy asystent – profilaktyk. W związku z tym, że zgodnie z ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych do wykonywania zawodu profilaktyka wymagane jest ukończenie studiów I lub II stopnia w zakresie zdrowia publicznego i uzyskanie

tytułu co najmniej licencjata lub inżyniera, nowe stanowiska: profilaktyk, starszy profilaktyk, młodszy asystent – profilaktyk, asystent – profilaktyk oraz starszy asystent – profilaktyk, zastępują dotychczasowe stanowiska przeznaczone dla absolwentów studiów w zakresie zdrowia publicznego, tj.: młodszy asystent zdrowia publicznego, asystent zdrowia publicznego i starszy asystent zdrowia publicznego. W związku z tym dodano przepis przejściowy stanowiący, że pracownik zatrudniony przed dniem wejścia w życie rozporządzenia na stanowisku:

- młodszego asystenta zdrowia publicznego może być zatrudniony na stanowisku młodszego asystenta – profilaktyka, jeżeli posiada co najmniej 5 lat stażu pracy, albo stanowisku starszego profilaktyka, jeżeli posiada co najmniej 3 lata stażu pracy, albo stanowisku profilaktyka,

- asystenta zdrowia publicznego może być zatrudniony na stanowisku asystenta – profilaktyka, jeżeli posiada tytuł specjalisty w dziedzinie zdrowia publicznego albo co najmniej 5 lat stażu pracy, albo stanowisku starszego profilaktyka, jeżeli posiada co najmniej 3 lata stażu pracy, albo stanowisku profilaktyka

- starszego asystenta zdrowia publicznego może być zatrudniony na stanowisku starszego asystenta – profilaktyka, jeżeli posiada tytuł specjalisty w dziedzinie zdrowia publicznego, albo stanowisku asystenta – profilaktyka

- albo na dotychczasowym stanowisku pracy.

Ponadto do części I „Pracownicy działalności podstawowej” ww. załącznika projektu rozporządzenia dodano stanowiska: fizyk medyczny w zakresie rentgenodiagnostyki i radiologii zabiegowej, histotechnik, histotechnolog, asystent balneologiczny, kierownik pracowni, starszy technolog laboratoryjny, technolog laboratoryjny, młodszy technolog laboratoryjny, kierownik zespołu techników analityki medycznej oraz młodszy asystent (w medycznym laboratorium diagnostycznym). Stanowisko „sanitariusz (noszowy), salowa, pomoc laboratoryjna, pomoc apteczna” uzupełniono o „gipsiarza”, stanowisko „starszy sanitariusz (noszowy), starsza salowa, starsza pomoc laboratoryjna, starsza pomoc apteczna” uzupełniono o „starszego gipsiarza”, a także stanowisko „koordynator (pacjenta onkologicznego)” otrzymało brzmienie „koordynator (pacjenta onkologicznego lub kardiologicznego lub POZ)”. Jednocześnie zmieniono nazwy stanowisk:

- 1) „kierownik medycznego laboratorium diagnostycznego” na „kierownik laboratorium”,

- 2) „zastępca kierownika medycznego laboratorium diagnostycznego” na „zastępca kierownika laboratorium”,
- 3) „starszy asystent diagnostyki laboratoryjnej” na „starszy asystent medycyny laboratoryjnej”,
- 4) „asystent diagnostyki laboratoryjnej” na „asystent medycyny laboratoryjnej”,
- 5) „młodszy asystent diagnostyki laboratoryjnej” na „młodszy asystent medycyny laboratoryjnej”,
- 6) „starszy laborant diagnostyki laboratoryjnej” na „starszy laborant medycyny laboratoryjnej” oraz
- 7) „laborant diagnostyki laboratoryjnej” na „laborant medycyny laboratoryjnej”.

Z uwagi na fakt, iż art. 33h ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 1) uwzględnia fizyka medycznego w zakresie rentgenodiagnostyki i radiologii zabiegowej załącznik do zmienianego rozporządzenia uzupełniono o odpowiadające mu stanowisko pracy. Dla stanowiska fizyk medyczny w zakresie rentgenodiagnostyki i radiologii zabiegowej wskazano wymogi kwalifikacyjne, które są zgodne wymogami wskazanymi w ww. ustawie. Zmiana ta ma na celu dostosowanie w projekcie rozporządzenia stanowisk adekwatnych do potrzeb podmiotów leczniczych w tym zakresie.

W celu uwzględnienia wszystkich stanowisk ujętych w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 1997 r. poz. 704, z późn. zm.), do części II „Pracownicy administracyjni, techniczni i ekonomiczni” ww. załącznika do projektu rozporządzenia dodano stanowisko starszy specjalista do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dodanie do części I „Pracownicy działalności podstawowej” ww. załącznika do rozporządzenia stanowisk histotechnika i histotechnologa, które będą funkcjonowały w zakładach patomorfologii, stanowi realizację rekomendacji zawartej w uchwale nr 61/2025 Krajowej Rady Onkologicznej. Ponadto uwzględnienie w projekcie rozporządzenia ww. stanowisk stanowi realizację postulatu Konsultanta Krajowego w dziedzinie patomorfologii, który wskazał na niewystarczającą liczbę wykwalifikowanej kadry opracowującej materiał w jednostkach patomorfologicznych. Wprowadzenie ww. stanowisk przyczyni się do poprawy jakości badań patomorfologicznych, a tym samym bezpieczeństwa pacjentów.

Wprowadzenie stanowiska asystenta balneologicznego wynika z wniosku Krajowej Izby Fizjoterapeutów, w związku z potrzebą odciążenia fizjoterapeutów w zakresie technicznego przygotowywania stanowisk zabiegowych z zakresu balneoterapii i hydroterapii, dezynfekcji oraz mycia stanowisk zabiegowych i narzędzi zabiegowych z zakresu balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, jak również pomocy w przygotowywaniu się pacjenta do zabiegów oraz asystowaniu podczas trwania zabiegów.

W odniesieniu do uzupełnienia stanowiska „sanitariusz (noszowy), salowa, pomoc laboratoryjna, pomoc apteczna” o „gipsiarza” oraz stanowiska „starszy sanitariusz (noszowy), starsza salowa, starsza pomoc laboratoryjna, starsza pomoc apteczna” o „starszego gipsiarza” należy zauważyć, iż stanowisko gipsiarz było uwzględnione w nieobowiązującym już rozporządzeniu Ministra Zdrowia Opieki Społecznej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. poz. 162). Potrzeba uwzględnienia „gipsiarza” w nowelizowanym rozporządzeniu była zgłaszana przez podmioty lecznicze.

Zmiana stanowiska „koordynator (pacjenta onkologicznego)” na „koordynator (pacjenta onkologicznego lub kardiologicznego lub POZ)” wynika z wejścia w życie ustawy z dnia 4 czerwca 2025 r. o Krajowej Sieci Kardiologicznej (Dz. U. poz. 779), która w art. 4 ust. 3 pkt 1 wskazuje, że środki kardiologiczne drugiego i trzeciego poziomu zabezpieczenia opieki kardiologicznej mają obowiązek wyznaczenia koordynatora opieki kardiologicznej.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 lipca 2024 r. w sprawie wymagań, jakim powinno odpowiadać medyczne laboratorium diagnostyczne oraz kwalifikacje personelu (Dz. U. poz. 1188) stanowiska ujęte w rozporządzeniu zostały dostosowane do powyższego rozporządzenia poprzez dodanie stanowisk: kierownik pracowni, starszy technolog laboratoryjny, technolog laboratoryjny, młodszy technolog laboratoryjny, kierownik zespołu techników analityki medycznej, młodszy asystent (w medycznym laboratorium diagnostycznym), a także zmianę nazw oraz wymagań kwalifikacyjnych dla stanowisk: kierownik medycznego laboratorium diagnostycznego, zastępca kierownika medycznego laboratorium diagnostycznego, starszy asystent diagnostyki laboratoryjnej, asystent diagnostyki laboratoryjnej, młodszy asystent diagnostyki laboratoryjnej, starszy laborant diagnostyki laboratoryjnej oraz laborant diagnostyki laboratoryjnej.

Na wniosek Rady Ekspertów działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta obniżono wymagania kwalifikacyjne dla stanowisk: pielęgniarka koordynująca i nadzorująca pracę innych pielęgniarek, zastępca pielęgniarki koordynującej i nadzorującej pracę innych

pielęgniarek, położna koordynująca i nadzorująca pracę innych położnych, zastępca położnej koordynującej i nadzorującej pracę innych położnych, specjalista do spraw epidemiologii, pielęgniarka oddziałowa, zastępca pielęgniarki oddziałowej oraz położna oddziałowa, zastępca położnej oddziałowej, natomiast na wniosek Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego obniżono wymagania kwalifikacyjne lub wymagany staż pracy dla stanowisk: zastępca kierownika do spraw pielęgniarstwa podmiotu leczniczego, jednostki organizacyjnej zakładu leczniczego, naczelną pielęgniarką, zastępca kierownika do spraw położnictwa podmiotu leczniczego, jednostki organizacyjnej zakładu leczniczego z oddziałem ginekologiczno-położniczym, naczelną położną, elektroradiolog koordynujący i nadzorujący pracę innych elektroradiologów, zastępca kierownika do spraw leczenia podmiotu leczniczego, jednostki organizacyjnej zakładu leczniczego, kierownik komórki organizacyjnej zakładu leczniczego, zastępca kierownika komórki organizacyjnej zakładu leczniczego, kierownik zespołu elektroradiologów, przełożona pielęgniarek, zastępca przełożonej pielęgniarek oraz przełożona położnych, zastępca przełożonej położnych. Wprowadzenie powyższym zmian umożliwi zapewnienie sprawnego funkcjonowania podmiotów leczniczych oraz zwiększy elastyczność w zakresie polityki kadrowej.

Ponadto, na wniosek Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, w lp. 41 i 42 części I „Pracownicy działalności podstawowej” załącznika zmienianego rozporządzenia dodano odpowiednio stanowiska: zastępca pielęgniarki koordynującej i nadzorującej pracę innych pielęgniarek oraz zastępca położnej koordynującej i nadzorującej pracę innych położnych. Zgodnie z uzasadnieniem ww. zmiany przedstawionym przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych przyczyni się ona do usprawnienia funkcjonowania podmiotów leczniczych i przełoży się na zapewnienie odpowiedniej jakości opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców.

Zmiana wymogów kwalifikacyjnych dla stanowisk: kierownik centralnej sterylizatorni oraz zastępca kierownika centralnej sterylizatorni, stanowi realizację postulatu Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej. Zmiana ta pozwoli na uzupełnienie braków kadrowych w podmiotach leczniczych przez umożliwienie zdobycia kwalifikacji do zajmowania tych stanowisk osobom nieposiadającym wykształcenia medycznego w wyniku ukończenia studiów podyplomowych z zakresu zarządzania w ochronie zdrowia. Jednocześnie potrzebę zmiany powyższych wymogów kwalifikacyjnych do zajmowania tych stanowisk zgłaszały osoby, które nie mają możliwości zrealizowania obowiązku posiadania tytułu specjalisty w dziedzinach mikrobiologii, pielęgniarstwa epidemiologicznego, pielęgniarstwa operacyjnego, pielęgniarstwa chirurgicznego lub mikrobiologii lekarskiej z uwagi na fakt, że nie posiadają

wykształcenia medycznego, a także tytułu zawodowego magistra lub magistra inżyniera lub równorzędnego uzyskanego na kierunku studiów w zakresie biologii, biotechnologii lub mikrobiologii, po ukończeniu których można przystąpić do szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie mikrobiologii.

Zmiana wymogów kwalifikacyjnych na stanowiska starszy specjalista neurologopeda, surdologopeda, specjalista neurologopeda, surdologopeda, młodszy specjalista neurologopeda, surdologopeda, starszy asystent logopedii, młodszy asystent logopedii oraz logopeda w zakresie wykreślenia wymogu ukończenia studiów na kierunku przyporządkowanym do dyscypliny nauki medyczne, nauki farmaceutyczne, nauki o zdrowiu lub nauki o kulturze fizycznej ma na celu dopuszczenie do pracy w podmiotach leczniczych osób, które ukończyły studia z zakresu logopedii również na wydziałach nauk pedagogicznych, społecznych, czy humanistycznych, które do tej pory nie spełniały wymagań do pracy na tych stanowiskach.

Dodanie objaśnienia nr 16 odwołującego się do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1771) dla stanowisk starszy specjalista psychoterapii uzależnień oraz specjalista psychoterapii uzależnień ma charakter porządkowy. Dotychczasowe odniesienie do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) nie definiowało trybu nabycia kwalifikacji niezbędnych do wykonywania pracy na stanowiskach, o których mowa w ww. rozporządzeniu.

Jednocześnie, w celu zagwarantowania osobom niespełniającym wymogów określonych w projektowanym rozporządzeniu, a zatrudnionym na danych stanowiskach w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, wprowadzono przepis stanowiący, iż w dalszym ciągu będą mogły być one zatrudnione na dotychczasowych stanowiskach pracy lub równorzędnych, zgodnie z obowiązującymi dotychczas przepisami.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projekt rozporządzenia nie wywiera wpływu na obszar danych osobowych, z uwagi na to, że zakres przetwarzanych danych określa ustawa. W związku z tym, nie przeprowadzono oceny skutków ochrony danych osobowych, o której mowa w art. 35 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.